

Edukacja włączająca a inkluzywne doradztwo zawodowe

Agata Chudzikiewicz

- 1. Założenia edukacji włączającej**
- 2. Kierunki zmian w edukacji**
- 3. Inkluzywne doradztwo zawodowe**
- 4. Działania Krakowskiego Ośrodka Kariery w zakresie pomocy uczniom ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi**
- 5. Perspektywy i wyzwania w tranzycji na rynek pracy uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi**

“Różnorodność jest największym atutem naszego świata, a włączenie społeczne jest naszym największym wyzwaniem”

- Jutta Treviranus, dyrektor Centrum
Badań nad Projektowaniem
Inkluzyjnym

Inkluzja zakłada, że **zróżnicowanie potrzeb** edukacyjnych uczniów jest zjawiskiem naturalnym (MEiN, 2021), które stanowi **wyzwanie** dla systemu edukacji i jest jednocześnie jego **kapitałem**.

**Celem edukacji włączającej jest
zapewnienie wszystkim uczniom
wysokiej jakości kształcenia.**

Założenia edukacji włączającej

- akceptowanie różnorodności uczniów, nauczycieli i rodziców,
- postrzeganie zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych jako zjawiska naturalnego,
- przejście od modelu medycznego do biopsychospołecznego postrzegania niepełnosprawności,

Założenia edukacji włączającej

- uznanie szkół i przedszkoli ogólnodostępnych za podstawowe miejsce kształcenia dla wszystkich uczniów,
- tworzenie klimatu sprzyjającego optymalnemu rozwojowi i rozwijaniu pozytywnych relacji społecznych.

Podstawy prawne

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej Dz.U., 1997,
nr 78 poz. 483

Prawo Oświatowe, Ustawa z dnia 14.12. 2016 r.,
t. j.: Dz.U. 2021 r., poz. 1082

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu
dostępności osobom ze szczególnymi
potrzebami Dz.U. 2019 poz. 1696

Konwencja ONZ o prawach osób
niepełnosprawnych, Dz.U. poz. 1169
Konwencja o prawach dziecka,
Dz.U. z dnia 23 grudnia 1991 r.

Europejski Filar Praw Socjalnych,
Dz.U.UE C z dnia 13 grudnia 2017 r.

Deklaracja z Salamanki, UNESCO 1994

Pakiet rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej w sprawie:

- zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach – publikacja w 2017 r., ważna nowelizacja w 2022 r.;
- warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci.

Uczniowie ze zróżnicowanymi potrzebami czyli jacy?

- uczniowie z niepełnosprawnościami (intelektualną, ruchową, wzrokową, słuchową)
- osoby niedostosowanie społeczne i zagrożenie niedostosowaniem społecznym,
- uczniowie z zaburzeniami zachowania lub emocji,
- uczniowie szczególnie uzdolnieni,
- osoby ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się,
- uczniowie z deficytami kompetencji i zaburzeniami sprawności językowych,
- uczniowie z chorobą przewlekłą,
- osoby w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej,
- uczniowie z niepowodzeniami edukacyjnymi, zaniedbane środowiskowo
- osoby z trudnościami adaptacyjnymi związane z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.
- osoby z różną tożsamością religijną, narodową i płciową

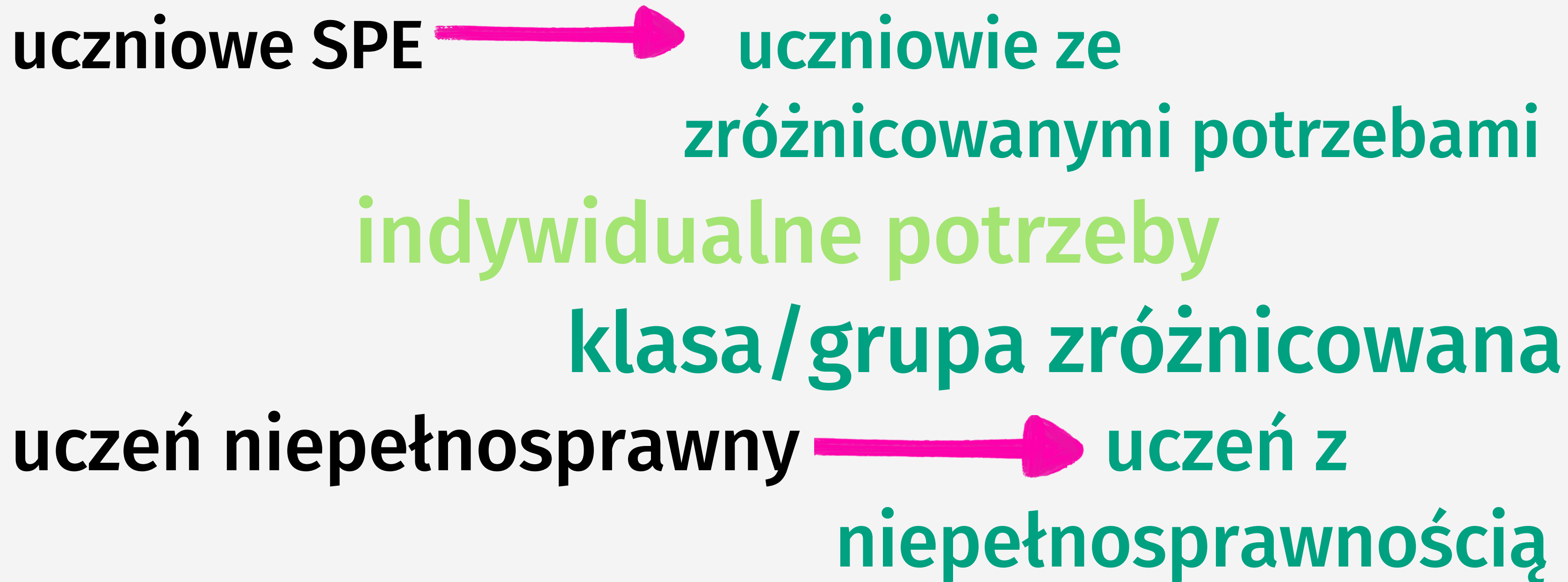
Model medyczny – model biopsychospołeczny

Model medyczny – ilościowy – diagnoza psychopedagogiczna

dziecko, obiekt posiadający problem, praca terapeutyczna nastawiona na naprawę problemu.

Model biopsychospołeczny – jakościowy, społeczny nie uczeń ma problem, ale w jego otoczeniu znajdują się bariery – społeczne, architektoniczne, ekonomiczne, zadaniem diagnosty jest precyzyjne określenie, czego potrzebuje dziecko, aby zacząć lepiej funkcjonować, działania terapeutyczne kierowane są w stronę środowiska, a nie w stronę dziecka.

Język inkluzji -

KIERUNKI ZMIAN

AKTUALNIE	DOCELOWO
Model medyczny diagnozy funkcjonalnej	Model biopsychospołeczny diagnozy funkcjonalnej
Niejednolite procedury diagnostyczne	Standardy postępowania diagnostycznego i postdiagnostycznego
Nakładanie się i powielanie zadań szkoły i poradni	Jasny podział zadań szkoły – poradnia
Trudności w zapewnieniu wsparcia na terenie szkoły	Zwiększenie autonomii dyrektora szkoły w zakresie realizacji wsparcia
System wsparcia: szkoła, poradnia	System wsparcia: wspólnie: szkoła + poradnia

Odejście od pojedynczych działań poszczególnych placówek udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej na rzecz zaplanowanego, realizowanego wspólnie procesu oddziaływań.

Ocena funkcjonalna - jest procesem rozpoznawania zasobów (mocnych stron) i trudności (potrzeb) dziecka i ucznia, obejmujących takie funkcjonowanie czynników środowiskowych, które na nich oddziałują w sposób pozytywny (wspierają rozwój, ułatwiają im aktywność i uczestniczenie) i negatywny (stanowią bariery i hamują jego optymalne funkcjonowanie).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r.

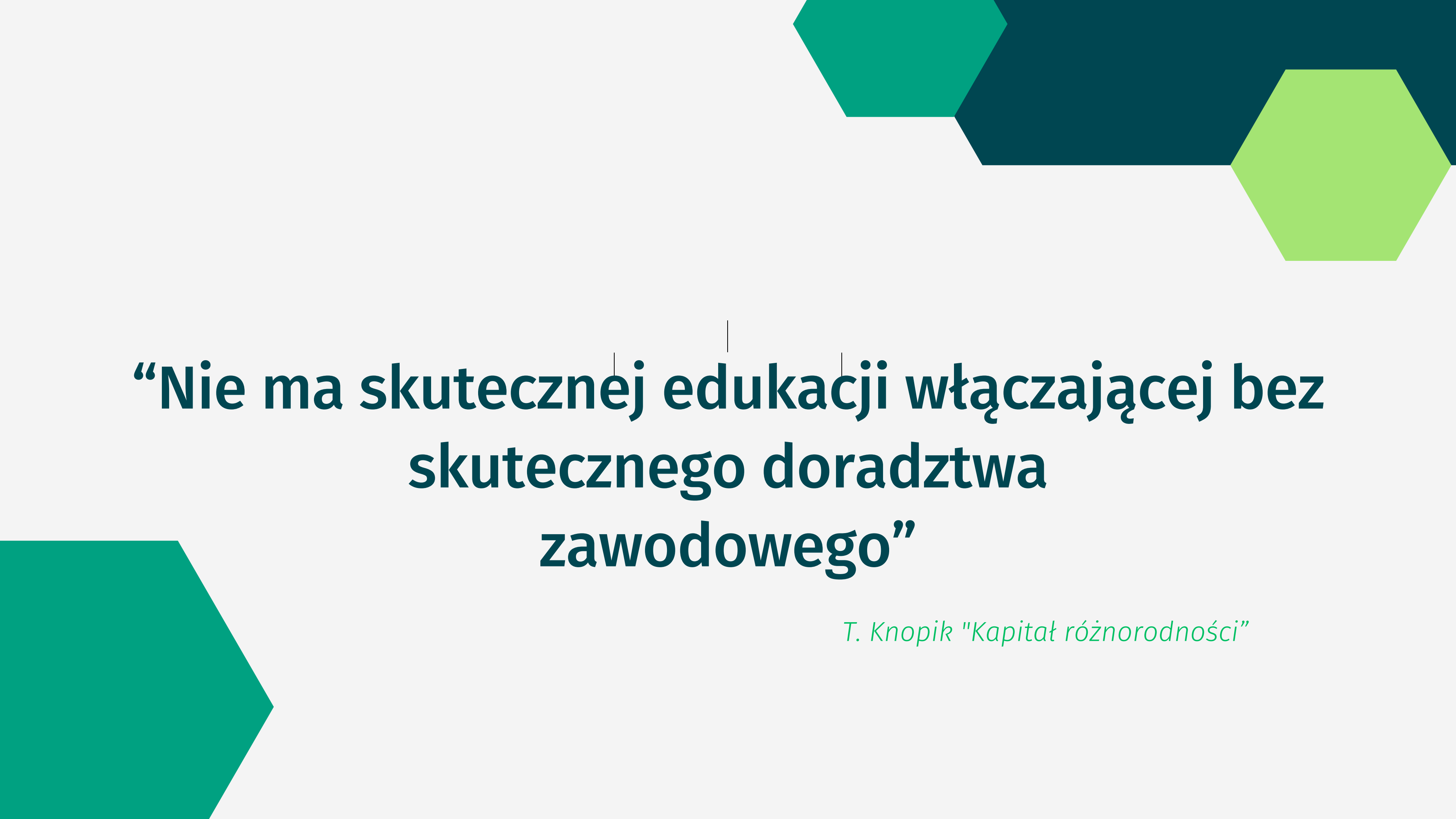

w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591);

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r.

w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz.1578);

**“Nie ma skutecznej edukacji włączającej bez
skutecznego doradztwa
zawodowego”**

T. Knopik "Kapitał różnorodności"

Nowoczesne doradztwo zawodowe, które łączy rynek edukacji z rynkiem pracy musi uwzględnić:

1. przygotowanie **kompetencyjne**
do uczenia się i aktywności
zawodowej w warunkach dużego
zróżnicowania
interindywidualnego jako
dominującego rysu współczesnego
świata;

2. kształtowanie postawy **akceptacji**
różnorodności jako komponentu
adaptacji do dynamiki zmian w świecie;

3. traktowanie różnorodności jako
kryterium horyzontalnego doradztwa, co
wymusza elastyczność działania i
nastawienie na spersonalizowane działania;

Na podst.: T. Knopik "Kapitał różnorodności."

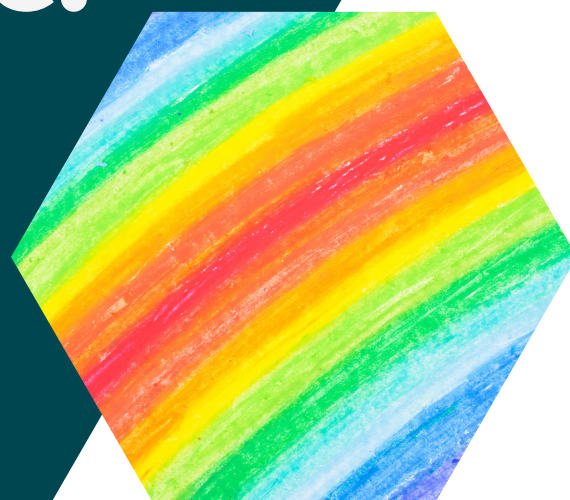
Nowoczesne doradztwo zawodowe, które łączy rynek edukacji z rynkiem pracy musi uwzględniać:

4. rozwijanie **metodyki pracy** w grupach uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi;

5. **interdyscyplinarność samego doradztwa zawodowego** jako obszaru będącego zarówno przedmiotem badań naukowych, jak i dziedziną aktywności profesjonalistów – praktyków (włączenie w zakres doradztwa psychologii, edukacji, pedagogiki, socjologii, ale również ekonomii czy antropologii).

SPECJALISTYCZNA PORADNIA
PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA
KRAKOWSKI
OŚRODEK KARIERY

Działania Krakowskiego Ośrodka Kariery

- 1. Praca w interdyscyplinarnych zespołach w zakresie indywidualnego doradztwa zawodowego (doradca zawodowy, psycholog, pedagog specjalny, logopeda)**
- 2. Szkolenia pracowników SPPP KOK w zakresie edukacji włączającej (Asystent ASPE, Tranzycja na rynek pracy osób z niepełnosprawnościami)**

Działania Krakowskiego Ośrodka Kariery

3. Szkolenie krakowskich doradców zawodowych z zakresu inkluzywnego doradztwa zawodowego
4. Konferencja pt. "Podróż wśród zawodów - dla uczniów z niepełnością w mówieniu" skierowana do rodziców uczniów z niepełnością mowy, dyrektorów krakowskich szkół, doradców zawodowych, nauczycieli i specjalistów dla osób niepełnnie mówiących
5. Udział w Targach Edukacyjnych Uczelni Wyższych dla uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami - UPJP2

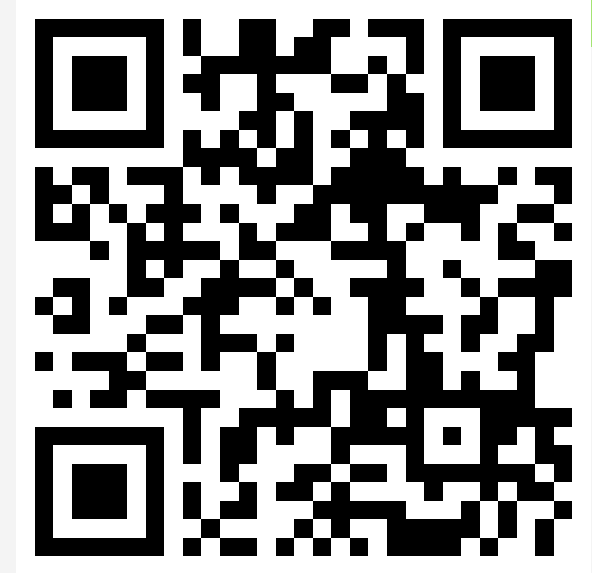
Działania Krakowskiego Ośrodka Kariery

- 6. Zapraszanie na organizowane przez SPPP KOK konferencje online dla rodziców uczniów klas 7 i 8 dyrektorów szkół specjalnych**
- 7. Odczarowujemy doradztwo zawodowe (SPPP KOK, MARR, MCDN) - potrzeby uczniów SPE**
- 8. E - poradnik dla uczniów i rodziców nt. rekrutacji do szkół ponadpodstawowych (rozdział dla uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi)**

Perspektywy i wyzwania

1. Inkluzywne doradztwo zawodowe
2. Konferencja „Osoby z różnorodnymi potrzebami są wśród nas. Rola edukacji i doradztwa zawodowego w budowaniu możliwości zawodowych w tym kontekście” - 23.01.2023.
3. Zatrudnienie psychologa z jęz ukraińskim
4. Projekty SPPP KOK, tu Projekt: klasa dla ASa (TUS dla AS-ów, grupa wsparcia dla rodziców)

Dziękuję za uwagę!

agata.chudzikiewicz@poradniakrakow.com.pl

<http://poradniakrakow.com.pl/>

